

አክራሪነት በኢትዮጵያ - ጥያቄዎች ለሃጂ ናጂብ
አማኑኤል ዘሰላም
amanuelzeselam@gmail.com

July 17, 2013

ከማከብራቸው የዲሞክራሲ አክቲቪስት መካከል አንዱ የሆኑት፣ አቶ ተድላ አስፋው፣ አቶ ጃዋር መሃመድ ለተናገራቸው አንዳንድ አባባሎች የሰጡትን ምላሽ አነብብኩ። አቶ ጃዋር የተወለደው በአርሲና በሃረርጌ ድንበር አካባቢ ነው። በዚያ አካባቢ ነው አርባ ጉጉ (ምእራብ አርሲ) እና በደኖ (ምስራቅ ሃረርጌ) የሚገኙት። ወያኔ/ኢሕአዴግና አነግ ስልጣን በጨበጡ ጊዜ፣ በአርባ ጉጉና በደኖ የተፈጸሙትን ሁላችንም የምናወቀው ነው። አካባቢውን ከክርስቲያኖችና ከ«አማራዎች» ለማጽዳት ፣ ብዙዎች በቤታቸው ተቆልፎባቸው ተቃጥለዋል። ብዙዎች፣ ነፍስ ጡር እህቶቻችን ሳይቀሩ፣ ጥልቅ በሆነ ጉድጓድ ውስጥ፣ አይኖችቸው በጨርቅ ታስረው፣ በሕይወት ተወርውረዋል። አርባ ጉጉን ኢሕአዴድ/ኢሕአዴግ ፣ በደኖን ደግሞ አነግ ነበር የሚያስተዳድሩት። በዚያን ወቅት ከፍተኛ ፀረ-አማራና ፀረ-ክርስቲያን የጥላቻ ዘመቻ ይደረግ ነበር። ብዙ ያልተማረው ሕዝብ፣ ተማሪዎች፣ ልጆች ፣ የዚህ ጥላቻ ፕሮፖጋንዳ ሰላባዎች እንዲሆኑ፣ ይህን አይነት የጥላቻና የአክራሪነት አስተሳሰብ እንዲኖራቸው ተደርጓል።

አቶ ጃዋር መሃመድ የዚህ ዉጤት ናቸው። አሁን የሚያንጸባርቁት፣ ያኔ በልጅነታቸው ከኢሕአዴድና አነግ አክራሪዎች የተማሩት ነው። ይህ አይነት የጥላቻና የአክራሪነት ፖለቲካ በኢትዮጵያ ውስጥ ቦታ ሊኖረው የማይገባ፣ ለአገር ትልቅ ጠንቅ የሆነ ፖለቲካ ነው። አቶ ተድላም በዚህ ጉዳይ ላይ ጊዜያቸውን ወስደው አክራሪነትን እና ጥላቻን ለማጋለጥ ላደረጉት አስተዋጾ ላመሰግናቸው እወዳለሁ።

በቅድሚያ አክራሪነት ላይ ትንሽ ልበል። በአለማችን የሙስሊም አክራሪዎች በርካታ ጥፋቶች እየፈጸሙ እንደሆነ ሁላችንም የምናወቀው ነው። እነዚህ አክራሪዎች ሞሃቢስት ወይም ሳላፊስት ይባላሉ። አላማቸው ሰው ሁሉ ሙስሊም እንዲሆን ነው። «ከሙስሊም (ይሄ ሱፊዎችና ሺያዎችን አይጨምርም) ውጭ ያሉ በሙሉ፣ እዉነተኛ ሙስሊም መሆን አለባቸው። አሊያም መጥፋት ይኖርባቸዋል» የሚል እምነት ነው ያላቸው። ሁሉንም በፍቃድኝነት ሆነ በሃይል ካሰለሙ በኋላ፣ በአንድ ከሊፋ የሚመራ፣ የሽሪያ እስላማዊ መንግስት ማቋቋም ነው አላማቸው።

የግብጹ ሙስሊም ወንድማማቾችን እንመልከት። አካባቢውን ሁሉ (ግብጽ፣ ሶሪያ፣ ሳዉዲ አረቢያ፣ ዮርዳኖስ ፣ ሊባኖስ ...) በሙሉ ተቆጣጥሮ፣ ዋና ከተማውን ኢየሩሳሌም አድርጎ ፣ አካባቢውን ሙስሊም ካልሆኑት ቃፊሮች አጽድቶ፣ አንድ ታላቅ እስላማዊ የከሊፋ ግዛት ለማቋቋም ነው ሲሰሩ የነበሩት። በየቦታው፣ ውስጥ ውስጡን የተደራጁ ናቸው። ከሰማኒያ አመታት በኋላ ፣ የግብጽ ወጣቶች በቀስቀሱት አብዮት ላይ ተረማምደው በግርግር ስልጣን ጨበጡ። የክርስቲያኖችን እና አክራሪ ያልሆኑ ሙስሊሞች ጥያቄ ወደ ጎን አደረጉ። እስላማዊ ሕገ መንግስት አጸደቁ።

አላማቸው ሕዝቡን በሙሉ ማገልገል፣ ግብጽን ማሳደግ ቢሆን ኖሮ፣ የሁሉንም ሙስሊም የሚያስከበር ሕግ መንግስት እንዲኖር ያደርጉ ነበር። ነገር ግን አላማቸው አገራዊ ሳይሆን አክራሪነት በመሆኑ፣ የማታ ማታ ከሕዝባቸው ጋር ተጋጩ። ሞርሲ ከስልጣን ወረዱ። ይኸው ግብጽም በነዚህ አክራሪዎች ምክንያት እየታመሰች ነው።

አንድ ነገር አንርሳ። እነ ሞርሲ ለምርጫ ይወዳደሩ በነበረበት ወቅት፣ ስዉር አላማቸውን ደብቀውት ነበር። ስልጣን ከያዙ በኋላ ነው እዉነተኛ ማንነታቸው የተጋለጠው።

ኢትዮጵያ ውስጥም አክራሪዎች አሉ። ለጊዜው ማንነታቸውን ደብቀው፣ ኃይላቸውን እስኪያፈረጥሙና ስልጣን እስኪጨበጡ ድረስ ሞደራቶች ሊመስሉን ይችላሉ። የአዲስ አበባ ከንቲባ የነበረ፣ አንድ አክራሪ የኢሕአዴግ ባለስልጣን ሙስሊም ነበር። (በዚህ አጋጣሚ ኢሕአዴግ እራሱ በአክራሪዎች የተሞላ ድርጅት መሆኑን የሚያሳይ ነው) አብያተ ክርስቲያናት እንዳይገነቡ እየከለከለ፣ መስኪዶች እንዲገነቡ ይፈቅድ ነበር። መስኪዶች መስራታቸው ችግር ባይኖረውም፣ ቤተ ክርስቲያናት እንዳይሰሩ እያከለከሉ መስኪድ እንዲሰሩ መፍቀድ ግን፣ ሌሎች እምነቶችን ለማዳከምና ለማጥፋት የሚደረግ አክራሪነት ነው።

እነ ጃዋር መሃመድ፣ እስላማዊ ኦርሚያን፣ ብሎም እስላማዊ ኢትዮጵያን ለማቋቋም አላማቸው አድርገው ሲንቀሳቀሱ፣ ብዙ ልንደነቅ አይገባም። እነዚህ ከአለምአቀፉ የሙስሊም ወንድማማች ጋር እየተመካከሩ፣ እጅና

ጓንት ሆነው የሚሰሩ ናቸው። ወጣት ጃዋር መሃምድ፣ ቸኩሎ የረጅም ርቀት አላማቸውን አጋለጠባቸው እንጂ፣ በአሁኑ ጊዜ በአብዛኛው፣ ሰላማዊ፣ ሞደራት ፣ ከሁሉም ጋር መስራት እንደሚፈልጉ፣ አድርገው ነው እራሳቸውን የሚያቀርቡት። በአሁኑ ጊዜ ትኩረታቸው ሙስሊም ያልሆነው ክርስቲያኑ ላይ ሳይሆን፣ ሞደራት ሙስሊሞች ላይ ነው። ከዋሃቢዝም ዉስጥ የተሳሰተ እስልምና የሚከተሉ የሚሏቸውን ማጥራት፣ ለዚህ ዘመቻም መሰናክል የሚሆኑትን፣ ታላላቅ የሙስሊም አባቶችን፣ ማስወገድ ዋና አላማቸው ነው። ይህንን ኢትዮጵያውያን ሁሉ ከወዲሁ ማገናዘብ ያለብን ይመስለኛል። ጉግል እያደረግን ትንሽ ጥናት ብናደርግ ብዙ የአክራሪዎችን ታክቲኮች እንረድለን።

አብዛኛው ኢትዮጵያዊ፣ ለዜጎች መብት መከበር፣ ለእምነት ነጻነት፣ ለዴሞክራሲ ያለውን ቁርጠኝነት እያሳየ የሚገኝበት ወቅት ነው። እነ ኡስታዝ አቡበከር፣ ከመታሰራቸው በፊት ሲያስተምሩት በነበሩ ትምህርቶች ላይ ተቃዋሚ የሚኖርን ብዙ አለን። ነገር ግን የሚያስተምሩትን ብንቃወምም፣ ትምህርታቸውን በትምህርት መመከት ሲቻል፣ ሃሳባቸውን በነጻነት የመግልጽ መብታቸው ተረግጦ፣ አንዲት ጠጠር ሳይወረወሩ ሽብርተኛ ተብለው፣ አሳፋሪ በሆነ መንገድ፣ በኢቲቪ ስብእናቸውና ክብራቸው ተዋርዶ ማየታችን እንደ ሰው፣ እንደ ኢትዮጵያዊ አሳዝናናል። በነርሱም ላይ የደረሰው ግፍ ፣ የሃይማኖት ጉዳይ መሆኑ ቀርቶ የሰብዓዊ መብት ጉዳይ በመሆኑም፣ ከእስክንድር ነጋ፣ አንዲቀለም አራጌ ጋር፣ የነአቡበከርንም መፈታት ሕዝቡ እየጠየቀ ነው።

በእስረኞች መፈታት፣ በእምነት ነጻነት፣ በሰብዓዊ መብት መከበር፣ በሕግ የበላይነት ዙሪያ፣ በአንድ ድምጽ መናገር እንደጀመርነውም፣ በአክራሪነት ዙሪያም አንድ ድምጽ መናገር አለብን። በጋራ ሁላችንም ዋሃቢዝም አክራሪነትን መቃወም ይኖርብናል።

የመጀመሪያው ከጂራ ፋንዉንዴሽን መሪ ለሆኑት ለሃጂ ነጂብ መሃመድ አቶ ተድላ በጻፉት ደብዳቤ «It is unfortunate you did not condemn Jawar Mohamed hateful speech» ብለዋል። ሃጂ ነጂብ መሃመድ፣ በተለያዩ የዳያስፖራ ኢትዮጵያውያን ጉባዔዎች ላይ ሙስሊም ማህበረሰቡን ወክለው የሚናገሩ ናቸው። በርግጥም እነ አቶ ጃዋርና መሰሎቻቸው የሚያራግቡትን አክራሪነት አለማውገዛቸው ተገቢ አይደለም። «ምናልባት ሃጂ ነጂብ ከላይ ሞደራት ከወስጥ ግን እንደ ጃዋር አክራሪ ይሆኑ ይሆን?» የሚል ጥያቄም ሊነሳ ይችላል።

የሳውዲ ታላቅ ሙፍቲ (የዋሃቢስቶች ፓትሪያርክ እንደሚሰኙ ነው) ፣ ሼክ አብዱል አዚዝ ቢን አብደላ፣ ያለፈው አመት፣ በአካባቢው ያሉ አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ እንዲጠፉ ጥሪ አቅርበው ነበር። አንድ ተራ አክራሪ ይህን አይነት አስተያየት ቢሰጥ፣ ብዙ ትኩረት ላይሰጠው ይችላል። ነገር ግን እኝህ ሰው ዋና መሪ ሆነው ነው። በነጃዋር የተንጸባረቀውን አክራሪነት በይፋ ሲያወጁ የምንሰማው።

<http://rt.com/news/peninsula-saudi-grand-mufti-701/>

እንግዲህ ለሃጂ ነጂብ ያሉኝ ጥያቄዎች «እርሳቸውና የሚመሩት የሃይማኖት ተቋም ፣ ይህንን አክራሪነት ለምን በይፋ አይቃወም? ዋሃቢዝምን ለምን አያወግዝም? በርግጥ ዋሃቢዝምና አክራሪነት የሚቃወሙ ከሆነ ደግሞ አክራሪነትን ለመወጋት በተግባር አስተምህሮ ይሰጣሉ ወይ?» የሚሉት ይሆናል።

ለነዚህ ጥያቄዎች ግልጽ ምላሽ ባልተገኘበት ሁኔታ፣ ከነዚህ ሰዎች ጋር መንቀሳቀስ በተዘዋዋሪ መንገድ አክራሪነትን ማጠናከር ሊሆን እንደሚችል መገንዘብ ያለብን ይመስለኛል። **የሃይማኖት ነጻነትን በማስከበር ስም፣ አክራሪነትን በማስፋፋት የሃይማኖት ነጻነትን እንዲገፈፍ መስራት የለብንም።**

እዚህ ላይ አንድ ነገር ግልጽ ላድርግ። ዜጎች የፈለጉትን የመሆን መብት አላቸው። እምነታቸውን የማስፋፋት፣ ክርስቲያኖችን አስተምሮና አሳምኖ ሙስሊም የማድረግ፣ መስኪድ የመክፈት ሙሉ መብት አላቸው። ክርስቲያኖችም ፣ ቤተ ክርስቲያን የመክፈት፣ ሙስሊሙን ክርስቲያን የማድረግ፣ ወንጌልን በሁሉም ቦታ የማስተማር ሙሉ መብት እንዳላቸው መረጋገጥ አለበት። ሙስሊሞች ክርስቲያን በመሆናቸው የሞት ፍርድ ሊፈረድባቸው አይገባም።

እንግዲህ አብረን እንድንሰራ ከተፈለገ «ሃይማኖት የግል አገር የጋራ» በሚለው መርህ ተስማምተን፣ አገራችንን እንደ አንድ ሕዝብ እያሳደግን፣ በፊናችን ደግሞ የምናምንበትን እምነት በሰላም ማስተማር፣ የምንከተለውን ሃይማኖት ይዘን በሰላም መቀጠል ያስፈልጋል። ሰው የመረጠውን የወደደውን ሃይማኖት ይያዝ።

በአክራሪነት ላይ ይህን ካልኩ ይባቃል። በጠባባ ብሄረተኝነት ላይ ያተኮረውን ክፍል ሁለት በሚቀጥለው ጊዜ ይገኛል እቀርባለሁ። ያኔም ጃዋር «ኢትዮጵያውያን ከኦሪጂናል ይወጡ» ያለው አባባል በክልል ሕገ መንግስቶች በሰነድ የተንጸባረቀ መሆኑን ለማሳየት እሞክራለሁ።